

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
18:18	17:52	16:51	תל אביב
18:22	17:55	16:50	ירושלים
18:15	17:50	16:49	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

שמירת העיניים

העולם בו כלונו חיים ומתפקדים, מלא באתגרים, משימות, מטלות והתמודדויות, כשבנינו מנסה כל אחד לשמור על התנאים המיטביים לחייו. וזה מאוד לא קל: ברוחניות, כולנו מאויימים מהיצר המתחדש כל יום, המציב בפנינו ובפני ילדינו אימים, נסיונות, קשיים והתמודדויות. אפילו כשיהודי מבקש להתרכז בתפילה, הרבה דאגות וטרדות עלולות להסיח את דעתו, וחיון הילדים בימינו - הינו משימה מורכבת ומסובכת, שמעסיקה את כולנו בנסיון לזכות בנחת הנשאפת...

גם בגשמיות החיים לא קלים. איומים מבית ומחוץ על העם היושב בציון ועל יהודים באשר הם, הינם דברים שבשגרה. מחלקות בתי החולים עמוסות עד אפס מקום ביהודים שאך אתמול שלושם לא חלמו שיצטרכו לבקר בהן, ולפתע הם הופכים שם כבני בית. שוק העבודה משתנה, אנשים מתקשים בפרנסתם, מאויימים בפיטורים, דואגים איך לגמור את החודש.

אם יש משהו שמשותף לכולנו, לכל יהודי באשר הוא, הוא הרצון להיות מוגן, שמור, מבוסס, רגוע. אדם רוצה לדעת שהכל בשליטה, שהוא מוגן מכל פגע, מחוסן מכל מחלה, בטוח מפני כל איום. הוא רוצה להיות מוגן ושמור בעצמו, הוא רוצה שבני משפחתו יהיו מוגנים ושמורים, והוא גם היה שמח להגן על העולם כולו, ככל שזה אפשרי כמוגן...

הבשורה היא שזה אפשרי, ולא סתם אפשרי - בידינו ממש, יותר נכון בעינינו. העיניים שלנו, אותה מכונה משוכללת וכמעט חסרת מעצורים, היא זו שמכריעה את רמת השמירה והמוגנות של העולם כולו, ושל כל אחד ואחד בפרט. העיניים הן למעשה חדר ה'ממ"ד' של החיים, חדר ביטחון, מקלט מגן.

הרה"ג דניאל זר שליט"א ראש הישיבה והמוסדות

הבבא סאלי הקדוש

פעולותיו ומפעליו של המקובל האלוף רבי ישראל אבוחצירא המכונה הבבא סאלי

שבוע התקיימה הלילת רבינו הקדוש איש האלוקים רבי ישראל אבוחצירא זיע"א שנקרא הבבא סאלי. רבינו הקדוש והטהור נולד בראש השנה תר"ג, עשר שנים אחר פטירת רבי יעקב אבוחצירא, ואביו הגדול רבי מסעוד היה המנהל.

אביו רבי מסעוד זיע"א היה גדול וקדוש בקי בכל חדרי תורה, וארי במסתרים. הבית בו גדל היה מחולק לאגפים, באגף אחד שכנה הישיבה של רבי מסעוד והיו התלמידים מקבלים כל צרכיהם כאכילה שתיה ולינה. ושם בבית היה חדר אחד לאבא הגדול רבי מסעוד, שם היה מקבל קהל לעצה ולברכה. וחדר שני שהיה מסתגר בו ללמוד בהתמדה עצומה עם בנו רבי דוד הי"ד שהיה תלמיד חכם גדול וקדוש, והיו לומדים שם שעות על גבי שעות ומנדדים שינה מעיניהם. ועם השפעה קדושה זו של בית כזה גדול, שכולו עמל תורה והרבצת התורה עשרים וארבע שעות ביממה, יראת שמים ורוחניות, גדל רבינו תוך שהוא סופג ושותה ממעיינות התורה הקדושה.

כל ימיו שאף להדמות להיות כמו אבותיו הקדושים, ובפרט היתה לפניו לדמות הגדולה, סבו רבי יעקב אבוחצירא זיע"א, כמוהו שאף להיות ולו כמה להדמות. אשר למרות שחלפו עשר שנים מפטירתו עדיין היתה דמותו חופפת על הבית, והודו שכן עליו, הרבו לספר על קדושתו וענותנותו, עוצם שקידתו וגדלותו בתורה, ומעשי נפלאותיו. וכל מה שרצה הוא להדמות לסבא הגדול, לגדלותו ועמקותו בתורה בנגלה ובנסתר, גדולתו וצדקתו היראת שמים היוקדת, ומעלות הקדושה! ותמיד הרבה לחקור על המדרגות הגדולות שלו, על העמל התורה, המידות הנפלאות וההנהגות המופלאות! ואמר **אין הגיע הסבא לכאלה דרגות ויעשה כן גם אני.**

מילדותו היה שוקד על דלתות התורה יומם ולילה בהתמדה עצומה, גילה נטייה לשקידה והתבודדות ולהתעלות מעלה מעלה בתורה ויראת שמים וקרבת אלוקים, ולעמל התורה במסירות נפש. כמו כן היה ילד פלא, היה מפליא כל רואיו בפקחותו ושנינותו. וארבע יסודות הוא קלט מהבית הגדול וממעשי אבותיו. הראשונה שבהם, **התמדה בתורה יומם ולילה**, כמו אחיו הגדולים רבי דוד ורבי יצחק זיע"א, שהיו מסתגרים עם האבא רבי מסעוד כמעט כל היממה. בהתמדה ויגיעה בלתי רגילה, שם קנה הודו והדרו.

הדבר השני שלמד מאבותיו הקדושים, **להתנזר מכל המתנות**, הוא ראה את האבות המשפחה איך מסתגרים ומתנזרים מכל הנאות העולם, ומרבים בטבילות ותעניות. וכמו שכתב התנא באבות, כן היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה, אם אתה עושה כן אשרין בעולם הזה וטוב

לך בעולם הבא. הבין שזו לא מליצה גרידא אלא זו הדרך היחידה להתעלות באמת בתורה ויראה טהורה, מצוות מקרבות תאוות מרחקות, כל הפניות לה' - להמשך באהבה לתורה ומצוות, עד שימשך אחריו יתברך כברזל אחר אבן השואבת.

הדבר השלישי שלמד בבית הגדול הזה, הוא **שמירת הפה מדברים בטלים** ועל אחת כמה וכמה מדברים אסורים, כמו לשון הרע רכילות וכל כיוצ"ב. ולשמור את הפה רק לדברים של קדושה.

והדבר הרביעי שקיבל הבבא סאלי בבית הוריו, הוא **שמירת העיניים בתכלית**, שהיו נוהגים לכסות את העיניים בצעיף. כאביו היה הולך גם הוא ברחוב עם הצעיף על הפנים. והבין כי בלי שמירת העיניים אי אפשר להתעלות בתורה ויראת שמים. איזה **קבלות היו לבבא סאלי, איזה שאיפות עצומות!** לאט לאט סיגל על עצמו את ההנהגות והקבלות של העולם הרוחני העליון בו חי, עד שעלה למדרגות גדולות ונוראות.

לפני שלושים וחמש שנים בערך, בישיבה הישנה, עשינו הילולא לרבינו יעקב אבוחצירא, דיברתי עם תלמידים על רבינו יעקב אבוחצירא, היה זה אולי בשנה החמישית של הישיבה. תלמיד אחד, חילוני אז עדיין, שאל אותי, ומי אמר שהסיפורים אמתי? היה שם אחד וביקש את רשותי לענות. וכך הוא ענה: אני הייתי חילוני, התחביב שלי היה דיג, כל שבת בבוקר היה לי מנהג קבוע לדוג דגים. יום אחד, אשתי קמה בבוקר ועיניה של אשתי אדומות לגמרי, כמו דם, נפוחות לגמרי, לא רואים בכלל עיניים, הלכנו לרופאים פרופסורים ומרפאות, ואין מזור. חיפשנו עוד רופאים, ושום דבר לא עזר. שמענו על הבבא סאלי, אשתי אומרת לי רוץ אליו. רצתי, אלא מה. הגענו לנתיבות. פתאום מגיע השמש ואומר ששרב לא מקבל קהל היום. יחד עם עוד ממתנים מאוכזבים רצינו לחזור על עקבותינו. והנה דלת הרב נפתחת, הגבאי אומר לי הרב קורא לך. לא הבנתי, הרב לא מכיר אותי, מעולם לא הייתי שם....

את הילד השארתי בחוץ, כשנכנסתי אמר לי הרב: למה השארתי את הילד בחוץ? הכנס אותנו! רעדתי, נכנסנו, סיפרתי לו מה קרה לאשתי. הבבא סאלי אומר לי, אתה מקבל על עצמך לשמור שבת? להניח תפילין? אמרתי לו כן, הסכמתי. הוא לקח בקבוק מים בירך אותו כדרכו, נתן לי אותו והורה לתת לאשה לשתות. חזרנו הביתה, היא שתתה ושום דבר לא השתנה, אבל בבוקר שלמחרת היא קמה בעיניים בריאות כאחד האדם. סיים האיש ואמר: אם זה הנכד, כמה יפה כח הסב. זכותו תגן עלינו!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

* ניתן להקדיש לע"י. לרפואה או הצלחה

חוצה אריות שותף ביזכוי תרומה

בתרומה של 100 ש"ח אתם שותפים בהפצת אלפי עלוני 'אור הפרשה' בכל רחבי הארץ

להצטרפות חייגו: 03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

יותר יקר מספר יקר

הימים ימי קיץ תשכ"ט, לפני קרוב לחמישים שנה. הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל יצא כמדי שנה למנוחת הקיץ בעיר צפת, ויחד עמו נסעו חלק מבני משפחתו וממקורביו. כל היום נהג הרב לשבת ולעסוק בתורה בין הרי הגליל המוריקים, ובשעת ערב מוקדמת היה יוצא לטיול ערב מרענן בין ההרים הפזורים סביב צפת, לשאוף אויר צח.

בדרכו לטיול, נהג הרב וואזנר לטיול עמו ספר, לנצל כל דקה ללימוד, לשינון, או אפילו לאמירת תהלים. באותו היום בחר לצאת ועמו ספר תהלים יקר במיוחד. היה זה ספר תהלים עתיק, מכורך בכריכת עור שכבר מתפוררת, ספר אותו קיבל בירושה מאחד הצדיקים מהדורות הקודמים, שערכו האומנותי ושוויי הכספי לא יסולאו בפז.

תחת אחד השיחים עצר הרב מהילוכו, והחל לומר את פרקי התהלים בהתרגשות ובהתלהבות, כדרכו מימים ימימה. אחר כך המשיכו הוא ומלוויו בטיול באוויר הפתוח, ולפנות ערב – שבו חזרה לבית האכסניה, לדירת הנופש בה שהה הרב. כעבור כמה שעות נזכר אחד מבני הבית כי ספר התהלים נותר אי שם מאחור, באותו שולחן מאולתר על הר הג'רמק, בואכה מירון, בין השיחים הקסומים אך במקום פרוץ ומופקה...

חיש קל היכתה בכולם ההבנה, כי ספר התהלים מונח במקום הפקר, בו אנשים מטיילים ועלולים לקחתו ולהעלימו. הם ידעו כי מדובר בספר תהלים יקר מאוד, ספר שהוא ירושה מדור קדום, וערכו עשרות אלפי דולרים. הם ביקשו לצאת במהירות לכיוון המקום בו טיילו קודם לכן, אך הרב עצר אותם והורה:

'אני מבקש לא ללכת לחפש את התהלים עכשיו. זה לא הזמן!' – פסק, בנו, הרה"ג רבי מרדכי אלימלך שליט"א ששהה עמו באותה עת, ניסה להסביר כי ספר התהלים מונח במקום מופקר, וחיש קל עלול להיעלם בזדון או

בשגגה. 'נכון שכבר מאוחר בלילה', הצטדק, 'אך נוכל להצטייד בפנסים רבי עוצמה, ובכלל – הדרך ברובה מוארת ובטוחה. הלא ספר התהלים היקר כל כך בסכנת אובדן או גניבה!' הרב שמע את טענותיו, אך לא השתכנע. מקורביו הוסיפו ואמרו כי יש להם נהג מוכן לצאת לדרך, ושוב הסבירו כי הדרך מוארת, דבר לא יכול לקרות. אך הרב איתן בדעתו ומסרב לאשר להם לצאת לחפש את ספר התהלים היקר, כשהוא אומר להם משפט שהותירים המומים ונחרדים, משפט שנחרט בזכרונם לאורך ימים ושנים:

'האם נראה לכם שאני חושש לבטחונכם?!' – שאל הרב, 'אכן כן, אך לא לבטחון שעולה בדעתכם... הרי בשעת לילה כה מאוחרת מסתובבים שם אינשי דלא מעלי, אולי יהיו שם אנשים שאינם נוהגים כשורה. הרי ניתן להיכשל שם במראות אסורים. חושש אני לבטיחות עיניכם!' – הסביר הרב, וכל ההפצרות על ספר התהלים היקר כל כך, על כך שבכלל לא בטוח שיש שם באמת מראות אסורים, ועוד תחנונים – עלו בתוהו...

'ספר התהלים אכן יקר ונדיר' – הסביר הרב בהבנה, 'אבל העיניים יקרות הרבה יותר, הן החיים עצמם. כל החיים תלויים בקדושת העיניים, אותן אי אפשר לסכן בכל מחיר!'

שב הרב וקבע, מבהיר כי קדושת העיניים חשובה יותר, בטיחותן המיטבית יקרה הרבה יותר מכל הון שבעולם!

ביום המחרת, עם שחר, יצאו מקורביו הרב לחפש אחר התהלים, וכצפוי, למרבה הכאב, הספר איננו, הנכס היקר נעלם. הרב לא נשבר ולא התחרט, היה מאושר כי העיניים נותרו שמורות וזכות, גם אם הספר איבד את שמירתו ואבד. לימים, כשלושים וחמש שנים אחר כך, בדרך פלאית, שב הספר לבעליו...

היה זה כשהרב שהה בחוץ לארץ, ונכנס

אליו יהודי עשיר מאוד ממבקשי עצתו. 'הבאתי לרב מתנה יקרה' – סח הלה בהתרגשות, והוציא מחיקו ספר תהלים ישן, עתיק, ומוכר כל כך... הוא סיפר כי נתקל בספר התהלים הזה במכירה פומבית, ולנוכח שמו של הרב הכתוב בדף הראשון – מיהר לרוכשו ולהשיבו לבעליו...

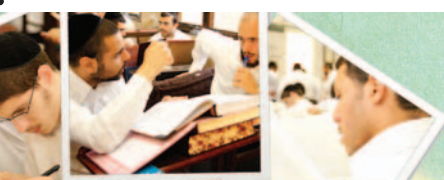
הרב הודה לו בהתרגשות, והתקשר מיד לבנו לשמחו ולהודיע לו כי ספר התהלים היקר שכה התגעגע אליו ושאלו למוצאו במהלך השנים – חזר לרשותו, והוא כה מאושר! ולמרות שהספר היה יקר כל כך בעיניו – קדושת העיניים היתה חשובה יותר, משפיעה יותר, והכריעה כי עדיף לאבד את הספר מלאבד את טהרת העין!

סיפור זה, המופיע בספר 'הפוסק' מפי בנו, בא ללמדנו על סולם הערכים הנכון של יהודי. נכון, שמירת העיניים כרוכה לפעמים בויתורים כואבים, בהקרבה, בהתמסרות. ברגע בו אנו נתקלים במחזה לא ראוי, כשעומדת בפנינו שאלה אם ללכת למקום בו אנו עלולים להיכשל – הבה נראה לנגד עינינו את דמותו של הרב וואזנר, כיצד אותו גאון וקדוש מוותר בחפץ לב על ספר כה יקר ונדיר, ובלבד ששמירת העיניים לא תיפגם, כדי לשמור את העיניים טהורות וזכות!

הבה ניקח את הדברים לתשומת ליבנו, כי הנסיגנות בשמירת עיניים מתגברים כל העת, הן בחוצות קריה והן במכשירים הטכנולוגיים המשוכללים והזמינים כל כך. נזכור כי העיניים הן צמד מרגליות יקר מכל דבר אחר, ורק השמירה על קדושתן וטהרתן המירבית – מבטיחה לנו להיות שמורים ומוגנים, חיים חיי שלוה ורוגע, מתוך שמחה ואושר!

"ספר התהלים אכן יקר ונדיר - הסביר הרב בהבנה, אבל העיניים יקרות הרבה יותר..."

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב אשר קובלסקי נכנסו לאתרנו: Rabenu.com

קבעת עיתים לתורה?

נפתחה סמכת לימודי ערב עבור בוגרי שיבת העמלים לפתחתם דיבוק חברים ובאווירה פיוחדת

ימים א' - ה' בישיבת 'אור דוד' רחוב המכבים 108 בני ברק (ליד קניון אילון)

לפרטים נוספים חייגו: 050-415-90-59

מדריך לחיים הרב אהרן פרידמן

יש רגש בהגיון

הגיונו של אדם אינו פועל מתוך הבנת מעשיו בלבד, הוא גם מושפע מרגשות שונים הפועלים בקרבו. האנשים ההגיוניים והרציונאליים ביותר, ששכלם, לכאורה, שולט על מעשיהם, אינם יכולים להמלט מהשפעתם של גורמים אמיציונליים (שיש בהם רגשות עזים). גם בעל אופי חזק שיוודע לנתק עצמו ממה שהוא מרגיש כעת, יתקשה להשתחרר מהשפעת רגשות שנחרתו בתודעתו בימים עברו, ושבתוך הזמן "נשכחו" ממנו.

אם נעקוב אחר הדברים, נגלה שוב ושוב עד כמה אנו לפעמים מתייחסים לדברים בהקשרים בלתי נכונים בעליל, מתוך זיכרון אסוציאטיבי (ממוקד) הנקשר לתחושה אישית שלנו. תחושה דוחה או מושכת, יכולה לחלוף בנו, כשאנו נתקלים במודעה בעיתון שבה מאוכזר שם משפחה הזוהה לשמו של אדם מוכר לנו שפיתחנו כלפיו יחס מסוים. מי שהסתכסך עם מישהו בשם "פרידמן", יכול לחוש דחיה וסלידה רק למראה העטיפה של ספר זה. לעומתו, מי שאוגר במוחו וזכרון נעים מן השם "פרידמן", עשוי להתחיל לקרוא בספר מתוך סימפטיה (רגשות הזדהות) שמקורה בדחף בלתי מוסבר, למרות שאינו זקוק לו. בשני המקרים, אין כל קשר ענייני בין הזכרון הנעים או הדוחה, לבין התחושה העכשווית שתניע אותו.

אם קראתם את הקטעים הקודמים בעיון, צפוי שבמהלך הימים הקרובים תגלו עוד ועוד "נפלאות" בתחום זה. מאחר אתם עשויים, למשל, לגלות, כי לא אחת אתם נמשכים אחר שם פרטי מסוים וסולדים משם אחר. אדם שיש לו שני חברים טובים ששם "מנחם", עשוי להתאהב בשם הזה ולהינתן לפנות גם לאנשים אחרים שזה שם. בדומה לזה, מי שמעריך דמות מסוימת - בפרט אם היא בעלת שם נדיב, משהו כמו

פרשת שבוע הרב צה ויאה

פרשת בא

פרשתנו מתחילה בפסוק "בא אל פרעה כי אני הכבדתי את ליבנו", פסוק זה הוא רמז גדול כיצד לנהוג באמונתנו בקב"ה... כל אדם עובר בחייו עליות וירידות, ניסיונות בפרנסה, בריאות, חינוך וכו'... וכאן בפסוק אומר הקב"ה למשה רבינו "אני הכבדתי את ליבנו" משמע שכל התנגדות או כעסים שתראה מפרעה הכל מגיע ממני, ובהגיעך למלחמה מול פרעה מחויב אתה להאמין בכך שהכל ממני כדי שתנצח בכח אמונתך ש"אני הכבדתי את ליבנו", וכך עלינו להכיר שהכל מושגח מלמעלה בהשגחה מדויקת, ו"הכבדת לב פרעה" מכוונת לכל הניסיונות שעוברים עלינו בחיים שנודע שהקב"ה מכוון הכל לטובתנו, ובכך יוקל עלינו כל מהלך חיינו בהבנה שאין אנו מנהלי העולם אלא יש בורא אחד יחיד ומיוחד שאוהב אותנו ומנהל הכל ותפקידנו הוא להאמין בכך כי לא דומה ההרגשה של תלמיד שהולך לבדו לכיתה לבין תלמיד שאביו צועד איתו יד ביד. וכן כתבו בספרים שכאשר אנו מברכים "ברוך אתה ה' המכין מצעדי גברי" צריך לכוון שהקב"ה כבר הכין את כל צעדנו, כמה נצעד ולאן.

מסופר על אדם בעיר הקודש ירושלים שהתקשרה לאמבולנס צועקת ובוכה בטענה שבנה הקטן נפל

חננאל או נחמיה - עלול לחוש קרבה אסוציאטיבית למי שציגו עצמו בשם זה. הדברים בדוקים, וכל אחד יכול למצוא אצלו דוגמאות כאלו מאנשים הקרובים לו (מי כמו הורים, נדרכים לשמע מישהו שקורא בשמו של ילד ששמו זהה לשם ילדם - בעיקר אם מדובר בשם פחות נפוץ). מסתבר, שכל אדם בתה הכרתו יוצר מעין "אב טיפוס" לכל מיני שמות, המתקשרים בתודעתו או בתת תודעתו לדמויות מוכרות.

לא רק בנוגע ליחסינו עם אנשים נכון הדבר הזכרון האנושי השומר בכלניות מספר דברים משוללי קשר, עושה זאת גם בתחומים אחרים, שבהם נמצא פועלים או מתייחסים בהתאם וכתוצאה ממפגש שונה לחלוטין עם אותו דבר, או משהו אחר הדומה לו.

לדוגמה, אדם שנסע לנפוש בכפר כלשהו עם חברים ונהנה מכל רגע ששהה שם, יחוש גירוי וגעגוע כל אימת שיתקל בשמו של אותו כפר, או שיחלוף על פניו בנסיעה אקראית. מאידך, אדם שסידר לעצמו נופש בכפר מסוים וגילה כי "סידר את עצמו בנופש", כגון שהמקום אליו הגיע היה מלא ביתושים וחסר תנאי הגיינה מינימאליים, יחוש סלידה ודחיה מאתר נופש זה. גם אם יקרא את שמו של הכפר בעיתון בהקשר שונה לחלוטין, הוא עלול להיות מוצף ברגשי דחיה כלפיו.

אנשים מפתחים סלידה כלפי מאכלים מתוצרת מסוימת, רק משום שמזון כלשהו מתוצרת אותה חברה גרם להם פעם למחשוי קיבה. העובדה שבאותו מקרה בודד המאכל היה מקולקל בגלל שלא אוכסן במקרר, לא תמיד תשפיע על יחסם למאכל זה. אין זה יחס הגיוני, אלא תולדה ותגובה של התייחסות רגשית. אגב, החברות מנצלות את זאת ומשתמשות בצורה תת הכרתית, כדי לשכנע אנשים לרכוש מהם מוצרי מזון, באמצעות צבעי עטיפה שיזכירו "להיט" אחר שבעבר נמכר היטב וכדומה. הדבר יכול להיחשב כנתון מדהים, אך כשנחשוב עליו מקרוב, נראהו יותר ויותר כ... מפתח! כן, פשוט מפתח לחשוב, עד כמה האדם הוא יצור "בלתי מוגן", הנתון להשפעות היצונית, בלא שיש לו שליטה עליהן. הולך אדם לקנות בצרכניה או במרכול, ומשוכנע עד כדי בטחון, שהוא הוא הבחור מה לקנות; זאת בשעה שהוא מובל על ידי צוות אנשי מקצוע, המועסקים על ידי חברת הפרסום, המסייעת לשווק לו את המוצר כמעט בעל כרחו...

למאמרים נוספים של הרב אהרן פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

הלכות ומנהגים הרב אהרן זכאי

שנים מקרא ואחד תרגום

א. חייב כל אדם להשלים פרשיותיו עם הציבור, דהיינו שיקרא כל שבוע את פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום. והפוסקים נתנו רמז לדבר: "ואלה שמות" ראשי תיבות: וחייב אדם לקרוא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום. וכל המשלים פרשיותיו עם הציבור - מאריכין לו ימיו ושנותיו. ובעונותינו הרבים ישנם שמזלזלים במצוה זאת, וראוי להעיר להם על כך.

ב. רבנו האר"י ז"ל הזהיר מאד על קריאת התרגום על פי הקבלה, ולכן גם מי שאינו מבין כל כך שפת התרגום, עליו לקרוא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום.

ג. אם למד הפרשה עם פירוש רש"י - הרי זה נחשב כמו תרגום, וירא שמים יקרא תרגום וגם פירוש רש"י. כי התרגום יש לו מעלה שניתן בסיני וגם הוא מפרש כל מלה ומלה, ופירוש רש"י יש לו מעלה שהוא מפרש את הענין על פי מדרשי חכמינו ז"ל יותר מהתרגום. וברור שאדם יכול להוציא עצמו מכלל "יראי שמים", ולכן ראוי לכל אדם ללמוד פירוש רש"י ויראה כמה תועלת תהיה לו מכך. וישם אל לבו שרש"י התענה תרי"ג תעניות כדי לפרש פירוש זה ויש בו רזין עילאין וסודות עמוקים, ובודאי שצריך זכות ללמוד בפירושי רש"י הקדושים והטהורים.

ד. יכול אדם להתחיל בקריאת שנים מקרא ואחד תרגום מיד אחרי תפילת מנחה בשבת, אחרי שקראו בציבור את הפרשה הראשונה של השבוע הבא, שמזמן זה נחשב כקורא עם הציבור ומצוה מן המובחר לקרוא ביום שישי, ומנהג חסידים ואנשי מעשה לקרוא אותה ביום שישי בבוקר אחר תפילת שחרית מעוטפים בציצית ותפילין, ואם חל ראש חודש ביום שישי לא יחזור להניח תפילין, אלא יקרא אותה מעוטף בטלית בלבד.

ה. אם לא קרא ביום שישי - ישלים את הקריאה לפני סעודת שבת בבוקר, שכן צוה רבי את בניו אל תאכלו לחם בשבת עד שתגמרו את כל הפרשה, ואם לא קרא לפני האכילה, יקרא לאחר האכילה עד תפלת המנחה, שאז מתחילים הציבור לקרוא פרשת שבת הבאה. ואם לא קרא עד אז, יקרא עד יום רביעי, ששלושת הימים הראשונים שייכים עדיין לשבת שעברה, ויש אומרים שבדיעבד יכול לקרוא עד שמיני עצרת שאז משלימים הציבור קריאת כל התורה.

ו. מי שזמנו דחוק וקשה לו לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום ביום שישי או ביום שבת, ראשי הוא לסמוך על הפוסקים המתירים

לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום בליל שבת.

ז. סדר הקריאה - יקרא כל פסוק פעמיים ואחריו תרגום, וכן כל פסוק ופסוק עד סוף הפרשה, ויש בזה טעם נכון על פי האמת. וכן היה נוהג רבנו האר"י ז"ל. וכל זה על פי הקבלה, אבל מי שקשה לו לקרוא כסדר הזה, יקרא כל פרשה (פתוחה או סתומה) שתי פעמים מקרא ואחר כך תרגום, כיון שלפי הפוסקים הפשטנים רשאי הוא אף לכתחילה לקרוא כל פרשה שתי פעמים מקרא ואחר כך תרגום.

ח. מי ששעתו דחוקה ומצומצמת ואין לו פנאי לקרוא לעצמו שנים מקרא ואחד תרגום, יכול הוא לקרוא בלחש בשבת את כל הפרשה עם השליח צבור הקורא בתורה פסוק בפסוק פעם אחת ויחזור ויקראה בביתו פעם שנית, ואחר כך יקרא פעם אחת את כל התרגום.

ט. לאחר סיום הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, יקרא את הפסוק האחרון שתי פעמים מקרא בלבד בלי תרגום (בנוסף למה שקרא כבר שתי פעמים מקרא) כדי לסיים במקרא. ואחר כך יקרא את ההפטרה של אותה הפרשה, ואף אם חל ראש חודש בשבת, או שקלים וחזור ופרה והחודש, צריך לומר את ההפטרה של פרשת השבוע.

י. דין של שנים מקרא ואחד תרגום אינו נוהג ביום טוב. שהרי כבר קרא את כל התורה מידי שבת בשבתו. והכלל הוא שבכל מקום שקוראים מה שכבר קראו בסדר הפרשיות-אין צורך לחזור ולקרוא, ולכן אין קוראים בשבת ראש חודש או שקלים וכו' אלא רק את פרשת השבוע.

יא. אסור להפסיק באמצע קריאת שנים מקרא ואחד תרגום לשום דבר, אלא יקרא הכל בפעם אחת במעמד אחד, ויש טעם נכון וכמוס בדבר זה, ורק אם הוא צמא למים הרבה, מותר להפסיק בתוך הפרשה לשתות בברכה תחלה וסוף. ועל פי הקבלה לא יפסיק באמצע הקריאה אפילו לדברי תורה.

יב. נשים פטורות מאמירת שנים מקרא ואחד תרגום, כיון ששנים מקרא ואחד תרגום הוא (לכמה פוסקים) בכלל לימוד תורה, ונשים פטורות מלימוד תורה.

יג. מותר לבל לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום בשבת שבימי אבלו, אבל לא יקרא פירוש רש"י על הפרשה.

יד. מי שנאנס ולא קרא שנים מקרא ואחד תרגום של שבוע מסויים והגיע שבוע שני, ויש לפניו שתי פרשיות, יקדים לקרוא של שבוע שעבר ואחר כך יקרא של שבוע שעומד בו, כדי שתהיה הקריאה כסדר.

להלכות נוספות של הרב אהרן זכאי
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

הרב צה ויאה מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

רגע חושבים

הרב יהודה שמעוני

להסתופף בצל ה'

החפץ חיים זצוק"ל היה מביא ראייה מהתורה, שהשכל מחיב להציל את זה שבא בצל קורתו של מצילו, ואם זה בן אדם על אחת כמה וכמה אצל הקדוש ברוך הוא ואלו דבריו בספר "זכור למרים" פרק כ'.

עוד מצינו בתורה ראייה עד כמה גדולה מדת הבטחון, ממעשה דלוט עם שני המלאכים שבאו אליו. וכאשר נסבו על ביתו אנשי סדום וחפצו להרגם יצא אליהם לוט בטענה שלא יעשו להם רעה, ומה היתה טענתו: כי על כן באו בצל קורתו, רוצה לומר שהם בטחו בי שאנכי אוכל להצילם מידם, על כן בבקשה מכם שזה יהיה שכרם שינצלו מכל רע.

והנה נתבונן, הלא ידועים מעשיו של לוט שלא היה אדם כשר כלל, כדכתיב ויסע לוט מקדם, ואמרו חז"ל מקדמונו של עולם, אף על פי כן שפט בשכלו שעבור ענין זה שבאו המלאכים בצל קורתו ראויים הם שינצלו, וטוען כזאת לאנשי סדום משום שזו טענה המקבלת גם אצלם, שאם לא כן היאך בא הוא בטענה כזו לאנשי סדום הרשעים, ומעתה נתבונן, על אחת כמה וכמה קל וחמר בן בנו של קל וחמר הקדוש ברוך הוא בעצמו, שהוא מקור הרחמים והחמלה, כאשר יבטח בו האדם באמת, ויחוש שבא הוא לחסות בצל קורתו של הבורא להצילו, בודאי יעזרנו הקדוש ברוך הוא להנצל מכל רע.

ההולך בתם ובבטחון אי אפשר שתבוא לו מזה שום רעה; והנה העושה כפי מאמר ה' יתברך בתמימות ואינו מתחכם אלא הולך בתם ובבטחון אי אפשר שתבוא לו מזה שום רעה, ואף לא שום מגור ופחד לשעתו, וכמו שנאמר (משלי י') הולך בתם ילך בטח, וכתיב (שם יא) צדקת תמים תישר דרכו.

(שם משמואל פרשת בשלח – שנת תרע"ב)

איתא במדרש תנחומא פרשת מקץ אות ג': אמר יוסף: "בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה" תלה את הגדלה בבעליה, אמר הקדוש ברוך הוא: אתה לא רצית להתגדל בעצמך, חייד! שעל כן תעלה לגדלה ולמלוכה.

הינו מי שמכיר ויודע שהגדלה והכח אינו של בשר ודם כי אם של הקדוש ברוך הוא הקדוש ברוך הוא מוסר בידו גדלה וכה, משום שהוא לא יטעה ויחשב כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה (דברים ה, יז) מעין זה אמרינן בערובין יג ע"ב: כל הבורח מן הגדלה גדלה מחזרת אחריו.

והטור על התורה מפרש: בשביל שתלה הגדלה בבעליו בלשון – בלעדי, בו בלשון עלה לגדלה – "ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו" (אמרי שמאי פרשת מקץ אות תק"ט).

מי מחליט?

לטפל בנקודה החשובה הזאת נביא משל: **רכב**. כל רכב הרוצה להגיע לייעדו משתמש בשני אלמנטים עיקריים – **המנוע וההגה**. בלי המנוע הרכב לא יזוז ממקומו וללא ההגה הוא לא יצליח לכוון את דרכו ליעד.

ונתבונן היטב – למרות חשיבותו של המנוע בהנעת הרכב, אין הוא אחראי לניווט לאן לנסוע. זה נתון רק ביד ההגה. ירצה יפנה ימינה, ירצה יפנה שמאלה, או שבכלל ייקח את הרכב לסיבוב פרסה. **ההגה יחליט לאן נוסעים, והמנוע יסייע לשם את הרכב**.

גם באדם ישנם שני כוחות עיקריים – **המח והלב**. המח הוא המנוע – הוא הכח המניע והחושב. בו נקלטים כל התמונות שאנו רואים וכל הצלילים שאנו שומעים ושם אנו מעבדים את העולם שסביבנו.

אבל מי מנווט את המח? מי אומר לו על מה לחשוב? **זה הלב – ההגה**.

תאוות ורצונות הלב, הם הם שלוקחים את המח ימינה או שמאלה, לשיעור תורה או למשחק כדורגל. וכך, יכול המח לחשוב, להתרכז, להתבונן לעכל ולעבד מידע, הכל כדי לקדם את רצון הלב. מה שיסביר לנו את מה שהבנו בהתחלה: אדם רואה ושומע את מה שהוא רוצה.

"עבודה זו היא עבודת המוסר – בלי מוסר, אי אפשר להגיע אל האמת!! יסוד זה, הוא שורש המוסר". בדברים נוקבים אלה, מסכם הרב דסלר, את הדרך להגיע אל האמת.

רק בכוחו של לימוד מוסר ושמיעת שיעורי מוסר – ליישר את הלב ולהגיע ל"טהר ליבנו לעבדך באמת".

נחזיק במוסר ולא נרפה.

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

הגמרא מספרת סיפור מעניין, ממנו נלמד מוסר השכל חשוב: רבי עיליש נפל בשבי. הוא שמע קול עורב שקורא קריאות. היה איתו אדם שמבין בשפת העופות, שאל אותו רבי עיליש מה אומר העורב? אמר לו: העורב קורא **"עיליש ברח"**, דהיינו שעליו לברוח מהכלא (גיטין דף מה"ע"א).

שואלים המפרשים: מדוע רבי עיליש היה צריך לשאול מה אומר העורב. הרי רבי עיליש עצמו היה בקי בשפת העופות? (כפי שכתבו הערוך והרעק"א).

מתוך הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, מכאן למדים: **שאדם שומע מה שהוא רוצה לשמוע**, ומה שהוא לא רוצה לשמוע הוא לא שומע!

אדם שנמצא בבית האסורים וכל רצונו וכל מאודו לברוח מבית האסורים, אז גם אם יבוא מישהו ויאמר לו **אל תברח**, הוא "ישמע" **תברח**. כי אדם שומע מה שנוח לו ומה שטוב לו.

ולכן הוא שאל אדם אחר שאין לו נגיעה מה אומר העורב, ורק כאשר הוא אמר לו שהעורב אומר עיליש ברח אז הוא מבין שכך באמת אמר העורב. אבל לעצמו הוא לא רצה להאמין.

נמצינו למדים שאדם רואה מה שהוא רוצה לראות (כמו שהוכחנו בשבוע שעבר) ואדם שומע מה שהוא רוצה לשמוע. ואם כן נשאל, **כיצד נדע לסמוך על החושים שלנו?**

אם כוחה של נגיעה הוא כל כך גדול, מניין לנו שאנו אכן שומעים, מבינים ורואים את האמת, או שמא אנו משלים את עצמנו?

אין ספק שזאת שאלה קשה ואפילו מביכה, ומורינו הרב דסלר הקדיש לבעיה זו מאמר ארוך וקראו בשם: **מבט האמת**. (מכתב מאליהו חלק א' עמוד 64-50).

"המשכילים יזהרו כזהר הרקיע

ומצדיקי הרבים כנוכבים לעולם ועד"

(דניאל פרק י"ב פסוק ה')

ערוץ הלוויין דר וסוחרת . לוויין ויטלסאט 7A. תדר 12529 .S.R . 01480 H.

מרן הרש"ל"צ הרב **יצחק יוסף** שליט"א
בכל מוצאי שבת
בשעה 21:30

הרה"ג **ליאור גלזר**
שליט"א
בכל יום חמישי
בשעה 22:15

הרה"ג **ראובן אלבו**
שליט"א
בכל יום חמישי
בשעה 21:00

הרה"ג **דניאל זר**
שליט"א
בכל יום רביעי
בשעה 22:00

הרה"ג **אייל עמרמי**
שליט"א
בכל יום שני
בשעה 19:30

הרה"ג המקובל **בניהו שמואלי**
שליט"א
בכל יום ראשון
בשעה 21:00

ניתן לצפות בדרשתו השבועית של הרה"ג **דניאל זר** שליט"א באתרנו Rabenu.com